

Jasper Christiaan

De openbaring

ALFABET UITGEVERS

2024

Eerste epifanie

à-i ei

ì oo u ...

ì ē aa è a-ē ...

(blblblblbl)

è è oo ...

(blblblbl)

è è ei-î-ē ee-

(blblblblblblblblbl)

(...)

sssssssllllllllsssssssssj

(...)

rrrrrrrsssssssj

(...)

mmmmmmmmmmhhhhh mhhhhhhhhhhh mhhh mhh mhh mhh

ô à ij aa-ei î-ē è-ē

aa eeu-î ij è-ô ē-ē-ē

ij oo ò à-oo ou ô-à

ô î è ui-ē-ē ē-à

è-ô è a-a-à ij î

ē-è-i ij à î ô î

kd kd kd kd kd kd

rssj rsssssj sjj sjrrrrrssj sjjjssj rrrsj sj sj sj sjsjjssj

kd kd kd kd kd kd

tsjk

1992

Moed en volharding, beste Marnix, deze twee, en zonder die zal het niks worden.

De woorden bobbelden vanuit de buik in de keel en toen in het hoofd.

Ik ging op de fiets.

Moed en volharding... Wat dat nou weer voor dingen waren...

Kom je nog wel achter, zei papa altijd.

Een keer ging papa met de ton deuzer over het hoofd. Ik zat in de stoel voor het raam met de knipjurk aan.

Morgen alweer vijf, zei papa.

Hij ging erg snel over het hoofd. Het geluid was akelig: zzzzjnnnggg. En dan heel hard.

De haren vielen op de grond en niet in de ton deuzer. Wat heb je er dan aan, dacht ik.

Ja-ha, Marnixje, zei hij, op je verjaardag moet je er pico bello bij zitten. Anders zullen de mensen wel denken.

Hij deed de knipjurk terug over het hoofd.

Klaar, zei hij.

In het raam zag ik nog plukken zitten.

De plukken gingen heen en weer in de wind. Op de wang vlak bij het oor zat een kras, maar dat was een lang verhaal. Op de lippen was snot. Ik kon het aan de arm afdoen. In een oor zat smeer.

Het smeer had Boudewijn pas zien zitten. Boudewijn was m'n beste vriend. We stonden in de tuin naast het huis bij de oude boom.

Hij zei: ieeehl.

Ik vroeg: waarom zeg jij ieeehl?

Hij wees naar het oor waar het in zat en zei: je moet het eruit pieren.

Ik vroeg: hoe dan?

Hij zei: met zo'n stokje.

Ik pierde het er met een takje uit.

Boudewijn zei: dat is niet het goeie stokje. Laat eens kijken?

Hij keek in het oor.

Hij zei: zie je, het zit er nog steeds.

We gingen verder met landjepik. De grond was nat, want het had geregend. Ook was de grond koud. Aan het eind was Boudewijn het mes vergeten. Ik heb het gepakt, want hij speelde nooit eerlijk, dus. Het was een rood mes met een wit kruis.

Mijn blouse had ruitjes en was nat van het zweet. De korte broek zat strak om de billen, en ook bij het bovenbeen, want daar zat het mes. Je kon het alleen op de fiets zien of als je op een stoel zat. Maar thuis deed ik het altijd achter de kast op de slaapkamer.

De benen die traptten maar. Drie kidometer heen was het, dus ook drie terug en drie plus drie was zes, dat wist ik heus wel.

Onderaan de dijk ging ik van de fiets. Ik pakte het stuur. De weg was schuin omhoog. Hij was van asfalt. De straat langs ons huis was ook van asfalt. Asfalt was dat je allemaal zwarte korrels naast elkaar had. Maar als je hard fietste en naar beneden keek, dan werden ze een streep. Stoepranden waren al strepen. Mensen konden ook strepen worden en tuinen ook.

Ik dacht aan de mersjienes. Hoe ze door de straten reden. Heel zachtjes. Je kon ze met de fiets inhalen, maar het hoefde niet.

Het was mooi weer, al zaten er nog geen blaadjes aan de bomen maar bloemen. Jeroen kon het niet zeggen. Hij zei bloesem. Jeroen was mijn broertje. De straat om onze buurt heen was eerst van grote stenen. Klinkers, zei papa. Maar die klinkers die waren oud en versleten, en het was allemaal een gehobbel.

Ik was een keer op woensdagmiddag met mijn fiets over een uitgestoken steen gereden. Toen was ik hard gevallen. Het was nog weer eerder dan die mersjienes, want de takken hadden nog niks. Er was een stuk glas uit m'n bril. Daardoor had ik een snee in de wang. En ook een zere knie. Ik viel heel vaak en dat kwam doordat ik een wildebras was.

Het bloed ging eruit. Wel net zo hard als m'n plas. Of misschien iets zachter. Plas was geel en bloed niet.

Ik rende naar binnen.

Mama zei: tjonge, zeg.

Ze had Nico op haar arm. Nico was de baby. Hij schreeuwde wèèèèèh en hij deed wild met zijn armen.

Soms werd ik gek van het gekrijs. Dan zei ik iets grofs. Een keer, toen Nico er net was, had ik snotver gezegd. Ik lag in bed en kon niet slapen van z'n gejang. Dus ik zei dat lelijke woord, binnen in de mond, want ik wist niet wat er zou gebeuren. Meteen begonnen de tenen te pikkel en daarna ging het onder de kin boem boem. Ik dacht: kijk, nu gebeurt het, want uit het hart komen voort boze bedenkingen en van elk ijdel woord hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zullen zij rekenschap geven in de dag des oordeels. De dominee zei het altijd op zondag. Toch viel ik in slaap. Maar het was niet fijn. Het was nooit fijn, want ik droomde altijd enge dingen. Meestal was het donker en er gingen veel dingen kapot. Als ik wakker werd, was ik bang. Die nacht droomde ik dat ik voor de troon van de Neere was. Hij zei het lelijke woord en vroeg: waarom hebt gij dat in uwen mond genomen? Ik wist het niet. O, kleine zondaar, van hier gij! Ssjjjjjjjj... Dat was het geluid van vlees in de pan, want de bezoldiging der zonde was de dood. Toen ik wakker werd,

had ik geen pijn van brand en de deken was nog wit. Toen was ik minder bang. Ik dacht: het valt mee. Ik zei het een keer buiten de mond, nog steeds wel zo zacht dat niemand het kon horen, maar hard genoeg voor mezelf. Ik voelde nog een klein beetje pik in de tenen, maar verder niks meer. Toen zei ik potver en toen godver en zo ging het maar door.

Mama liep naar de wc en gooide een rol wc-papier naar me toe. Ze riep: veeg het zelf even af, want Nico heeft gedrukt, hij zit er helemaal onder en het lekt eruit!

Ik hoorde haar rok de trap op zwoesjen.

Nood-ruftigen, dacht ik, zal hij verschonen aan armen uit genâ.

Als mama Nico's luier deed, pakte ze hem niet bij de armen, maar bij de benen, en zo wist ik dat de Neere gans anders was. Boudewijn zei pas dat de Neere een andere gans was. Hoe dom kon je zijn. Of hij zei het pron-gluk.

De kapotte bril deed ik op het a-recht. Ik stootte bijna met de voet de plank onder het keukenkastje eraf. Papa zou hem vasthameren, maar hij was meestal te moe. Het bloed deed ik van de wang. Er ging ook bloed op de keukenmat. In de keukenmat waren gaten. Dat kwam doordat we thuis met heel veel waren. Iedereen deed z'n voeten erover en dan kwamen er gaten in. Boudewijn zei eens: maar dan koop je toch een nieuwe? Nee, hij begreep er niks van. Er lagen ook altijd bladeren of klodders op de mat. Ook een keer hondenstront.

Een heel stuk van het rolletje was op. Het kleed op de keukentafel was vol papier met rooie vlekken. In het kleed waren ook gaten.

De knie boinkte. Ik deed even een hand op de vensterbank. Toen ging pron-gluk de foto van de dominee omver.

Mama kwam de trap weer af. Dat ging van zwoesj zwoesj zwoesj zwoesj zwoesj.

Ze keek naar me.

Je brill! gilde ze ineens.

Ze deed Nico op de grond.

Vervelende wildebras ook dat je er bent, zei ze.

Dit krijste ze ook nog allemaal:

O o o, elke week staan we met jou bij de opticien!

Weet je wel wat dat kost, een nieuw glas?

Vijfzeventig gulden!

Je maakt ons nog arm!

Nico, hou nou eens op!

Zit er nog glas in die snee?

Nico Freis!

En je broek?

Hè, verdraaid, gat op de knie!

Zo'n goeie broek nog!

Ze is net nieuw!

Hè, verd...!

Mama deed de foto weer rechtop. Ze trok m'n broek omlaag, plakte een pleister scheef op de knie, deed m'n broek omhoog en plakte een pleister op de wang.

Die pleister zat wel goed.

Door het keukenraam zag ik de rest aan komen fietsen.

Mama schrok. Gunst, half vier alweer. En ik heb de thee nog niet aan. Dat gedoe met jou ook altijd.

Hup, zei ze, naar buiten, want het wordt hier veel te druk. En doe nou asjeblijft voor één keer een beetje normaal, gewoon een beetje...

Hé, brillenjood! riep Martha, waar is je bril?

Zij was m'n grootste zus. Ze gooide haar fiets tegen de luiken aan de zijkant van het huis. Bijna alle verf was van de luiken. Papa zei elke dag wel duizend keer dat ze de fietsen er niet tegenaan mochten doen. Maar ja, hij deed er ook geen nieuwe verf op, dus. Als hij thuiskwam van het werk ging hij op de bank liggen en soms sliep hij tot aan het eten.

Als je nou es één keer niet gaat liggen... zei mama.

Nee, Janiet, zei papa. Moe is moe.

Mama heette Janita, maar papa noemde haar Janiet. Mama noemde papa Beer en dat betekende Berend.

Ik zei: kapot. Met je reforok.

En met de zere knie rende ik weg. Ja, die deed nog erg pijn en de snee in de wang ook. Als ik ging lachen, pikte het. Dat kwam doordat er nog stukjes glas in zaten. Maar ik hoefde ze er niet uit te halen. Want dien de Neere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt.

Papa had een keer na het Bijbellezen gezegd wat het betekende. Het was goed als je pijn had, want dan werd je gezien.

Die scheve troep die werd eruit gehaald en de grote mersjienes smeerden een helezooi kliederboel op het zand. Het was zwart. Een soort as, maar dan plakkerig. Het viel uit de mersjienes, net als poep. Er kwam ook damp af. En het rook naar Berry, mijn cavia. Hij was zwart met een wit vlekje onder de kin. Als ik een stoel tegen het a-recht zou schuiven en erop zou klimmen en uit het doosje in het kastje zo'n stokje zou pakken en die zo zwoesj tegen die bruine stippeltjes zou doen en dan snel tegen Berry zou aanhouden, zo rook het. Hoe ik dat wist? Dat ging ik dus niet vertellen.

Dat was een erge gedachte. Maar het rook heel lekker.

Ik vond het riool ook lekker ruiken. Als ik bij een put was en het was warm weer, dan ging ik met de neus vlakbij en dan dacht ik: mmmmmmmh. Koneferen vond ik lelijk en prikkelig en ook lekker ruiken. Wat ik nog meer lekker vond ruiken? Bloemkool met komkommer in azijn, de keuken van oma Rotterdam, doekjes met spuug en sjek halfzwaar. Dat was het. Er lagen altijd veel pakjes sjek in de meterkast, op de onderste plank. Dat was onder de plank met hoeden. De hoeden gingen twee keer uit de kast, zondagmorgen en zondagavond. Dan waren ze weer een week in de kast. De sjek was er altijd. Soms twee stapels en soms drie stapels. Een keer was er één stapel geweest. Toen was mama naar de super gefietst en had ze een

nieuwe stapel voor papa gehaald en toen waren het er weer twee, want één stapel was niet goed. Papa maakte bij het eten als we uit bed kwamen een helezooi sjekkies. Hij rookte de hele dag. Binnen, buiten, in de auto, op verkansie.

Maar asfalt, vers asfalt, net gelegd, nat nog, dat vond ik het lekkerst ruiken. En daarna het riool.

Maar ik vond het ook zielig voor mijn cavia dat ik hem zou verbranden. Ik kon het ook niet doen. 's Avonds op bed voelde ik me gek.

*lieve berry
nu ben je dood
o wat verschrikkelijk
maar gelukkig heb je geen ziel
dat zou pas erg zijn
zie je het valt heus mee*

Ik had ook goudvissen, Goudriaan en Marie, in de vensterbank. Maar die konden niet in de fik, want die zaten in een kom met water. Gelukkig wel, want anders...

En mama bakte soms vissticks, maar die roken niet naar asfalt. Ik vond vissticks altijd heel lekker, maar op een dag niet meer. Martha had een keer op een vrije middag, toen papa en mama naar het ziekenhuis moesten, gevraagd: Wat wil je eten? Dat was toen mama een dikke buik had. Martha moest op mij passen. Ik zei: Vissticks. Want dat mocht normaal alleen bij de wortels en wortels vond ik goor. Toen zei ze: Goed.

Ik kreeg twee vissticks. Toen ik ze op had, vroeg ze: Weet je waarom die dingen vissticks heten? Ik zei: Nee. Ze zei: Omdat er vis in zit. Ik zei: Oké. Toen ging ze heel dicht tegen me aan zitten. Ze deed een hand op het been, niet haar eigen been, en toen zei ze zachtjes: Weet je wat ik heb gedaan? Ik heb jouw vis-sen erin gedaan. Ik zei: Nietes, want kijk daar zwemmen ze. En toen keek ik naar de kom en...

Het werk aan de weg was totdat alle blaadjes aan de bomen zaten. Er werd een stoplicht bij gedaan. Een echte, hij was erg mooi, met rood en oranje en groen, en met slingers en tien ballonnen. Net als bij oma Rotterdam. Nee de slingers had ik verzonnen, maar die ballonnen waren wel echt. Vanuit het raam van ons huis kon ik hem zien, tussen de bosjes door.

Ons huis was klein, want de burens hadden grote huizen. Wij waren met heel veel, wel vijf of zes of acht, en de burens waren met veel minder. Dus eigenlijk was het raar. We botsten de hele dag door tegen elkaar. Kutjoch! zei Maarten als papa of mama niet in de buurt waren, of brrrrr als ze er wel waren, en dat betekende brillenjood.

Maarten was mijn grootste broer. Hij duwde me vaak aan de kant en soms viel ik en dan ging ik hard krijsen en dan schreeuwde mama: Wat is er nu weer aan de hand? En dan moest Maarten voor straf naar z'n kamer en dan stopte ik met krijsen en lachte ik hem uit, en soms ging hij dan naar mijn slaapkamer en dan maakte hij iets kapot.

Pas had hij mijn helikopter van karton kapotgemaakt. Ik had er heel lang met papa aan geknutseld. Toen had ik met een zwarte stift kruizen op alle bladeren van zijn boeken gemaakt. Hij had er vijf, want hij zat in groep vijf. Daar was ik wel even mee bezig, ja.

Eén kant op zat de straat dicht. Soms moest er een auto door. Die stopte dan ergens in het midden. Dan kwam er een man in oranje kleren naar de auto toe, maar het was geen Koninginnedag. Die mannen gingen praten. Ik kon niet horen wat ze zeiden. Daarom ging ik in de bosjes naast het huis. Dat was vlak bij de weg. Ik zat op de knieën. De regen ging tik tik tik op de bosjes. Op m'n bril waren druppels en overal op de grond was blubber, dus ook op de knieën. Ik zag een witte auto. Hij stopte.

In de auto zat een man. Hij deed het raam omlaag.

Taaie boel hè, zei de man in de auto.

De ruitervisjes gingen dk dk heen en weer.

Zeg je?

Ik deed de takken van de struik iets uit elkaar. De werkmans deed de kappersjon van zijn oranje pak iets omhoog. Ook deed hij zijn schep uit de grond. Hij liep naar de auto.

Die klei, zei de man in de auto. Hij wees met zijn vinger. Rivierklei. Taai spul. Niet te doen. We zouden vandaag een kraantje krijgen, niet gekomen. Van wie ben jij d'r een?

Van wie? Hoe bedoel je? Ik kom uit Wiechelen.

Kun je horen ja. Jullie g is anders. Zeg 'es gras.

Gras.

Wâ 'k zeg. Die g.

De man in de auto zoog aan een sjekkie, net als papa.

Wiechelen, zei hij. Ook klei, denk ik? Hij deed de rook naar buiten. Minder zwaar en zompig. Hier zuigt het harder.

Ik ging anders zitten, want ik had pijn aan de knieën. Slldlllj, deed de modder. Mijn laarzen deden fldldldl.

De man keek door de ruit. Ik ga weer 'es.

Hij deed het raam naar boven. En toen weer een klein stukje naar beneden. Vruchtbaar is het wel. Alles groeit erop. Behalve de rododendron. En weer naar boven.

Rododendron, dacht ik, kan ik ook een keer proberen, want dat had ik nog nooit gezegd.

Alie Dielemans, de buurvrouw, ging met haar fiets ineens heel veel rondjes om de wijk. Normaal zag je d'r alleen op zondag. Ik dacht: waarom? Ze woonde als je voor ons huis stond aan de ene kant en ze had een grote boom in de tuin. Die boom was een treurwilg. Dat wist Boudewijn. De papa van Boudewijn was boomkweker. Aan de andere kant woonden Herman en de buurvrouw. Op een vrije dag had ik het geturfd, want zo heette dat. Ik zat met potlood en papier in de bosjes. Ik was daar niet heel lang, maar ik had Alie Dielemans de buurvrouw toch wel ~~III~~ ~~III~~ ~~III~~ II keer voor het stoplicht gezien.

Ze ging van haar fiets, zette die neer en ging staan wachten. Als het licht groen werd, zei ze tegen die mannen: Mag ik?

Die zeiden allemaal dingen. Zoals: Knippert het licht, vrouw Knot?

Ze keek omhoog en schudde nee. Haar knot was precies boven op haar hoofd.

Er zit veel lak in, zei mama. Daarom wiebelt ze niet.

Ze?

De knot, zei mama. Normaal wiebelt ze wel.

Alie Dielemans de buurvrouw had een erg raar hoofd. Alles stond er scheef op, d'r neus, d'r oren, d'r mond. En ze keek altijd alsof Beëlzebul achter haar aan rende. Dat was de satan. Die kon haar zo de hel in trekken en daar had ze geen zin in, dus ik snapte het wel.

Dan moet u op de volgende wachten. Op hele uren mag u alleen rijden als het groene licht knippert.

Is het werkelijk? zei ze. Ze ging weer van de fiets, zette hem neer en friemelde aan het zadel.

Bij oma Rotterdam mocht je altijd rijden als het groen was.

Het stoplicht was een paal met zwarte en witte strepen met drie ogen en die ogen die keken naar ons. Naar papa en mama, naar m'n broers en zussen, naar m'n vrienden van de straat, onze burens, mijzelf, naar ons allemaal. Elke keer als we voorbij het stoplicht reden, werden we dus gezien. Dat was goed. Als het dan ook nog eens geen pijn deed, was het nog beter.

Een keer had de dominee geprekeerd over de zee der eeuwige vergetelheid. Je had de Noordzee en de Waddenzee en ergens was er ook de zee van eeuwige vergetelheid. Alles wat de Neere daarin gooide was als ware het nooit geweest. Je zonden bijvoorbeeld. Hoppakee... weg. Maar het kon ook de andere kant op. Dat er al iets in die zee was maar dat de Neere dat eruit haalde. Bijvoorbeeld bekeerde mensen. Die waren in die zee geweest, maar nu niet meer. Iemand had die mensen gezien en eruit ge-

daan. De zee stond niet in het grote kaartenboek van papa, dus je hoefde hem echt niet te gaan zoeken. Maar dat maakte niks uit. Want de wolken stonden er ook niet in en die waren er ook. En de Neere zou terugkomen op de wolken, dus als de lucht blauw was, hoefde je niet bang te zijn. En het stoplicht stond er ook niet in en dat was er ook.

Het stoplicht had ons gezien. En nu waren we niet meer vergeten. Ik zei: De grote Schepper aller dingen ziet uit het onge-
naakbaar licht het gans gedrag der stervelingen niets is bedekt voor Zijn gezicht dankuwel. Want zo moest je dat doen. Soms zei ik erachteraan: dikke drel. Dat moest je niet elke keer doen, want dan kon je geraakt worden door de blixum. Eigenlijk ook als je het pas één keer had gezegd, maar ik had het nu al ontelbaar keer gedaan en ik leefde nog steeds, dus. Maar het kon natuurlijk ook later op de dag gebeuren of zelfs aan het eind van de verkansie, want de Neere was soeverein. Ik wist niet wat soeverein was, maar je kon het overal achteraan zeggen. Bijvoorbeeld: De stoker en de masjenist die hadden de trein die hadden de trein, de stoker en de masjenist, de Neer is soeverein.

Een keer, toen er hard onweer was, dacht ik: misschien komt de bezoldiging nu, maar er was niks gebeurd. Vanaf toen was ik ook niet meer bang voor onweer en veel kinderen die geen dikke drel durfden zeggen waren dat wel, waardoor ik twee dingen had en zij nul.

Ik deed m'n fiets omhoog. Langs de oren ging de wind. De wind was warm. Druppels water gingen van het voorhoofd. Op de helft was ik. Ik moest niet bang zijn maar gewoon omhooggaan en niet het hoofd naar achteren, maar naar de zijkant doen.

Met de arm deed ik het water van het voorhoofd. Ik was nu boven op de dijk. Ik zag het gras. Dat waren uiterwaarden, zei papa. In de verte was de Pantrij. Dat was de rivier. Hij kwam helemaal vanuit Zwitserland, dat was twee dagen fietsen zonder slapen. Maar dan wel met papa's fiets.